

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОЛОГІЯ ФІТОЦЕНОЗІВ» Галузь знань: Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина Спеціальність: Н4 «Лісове господарство» Освітня програма «Лісове господарство»
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Компонент освітньої програми	вибірковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	4 кредити /120 годин
Семестр	3
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	Лозінська Тетяна Павлівна Посада: доцент кафедри лісового господарства Вчене звання: доцент Науковий ступінь: канд. с.-г. наук https://orcid.org/0000-0002-7119-0759 https://scholar.google.com/citations?user=iGN-j8cAAAAJ&hl=ru Робоче місце: навчальний корпус №1 (пл. Соборна, 8/1), 36 ауд. E-mail: Lozinskatat@ukr.net
Опис дисципліни	На вивчення дисципліни для денної форми навчання виділено всього 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т. ч. аудиторних – 40 годин (лекції – 20, практичні заняття – 20), самостійна робота студентів – 80 годин
Передумови для вивчення дисципліни	Освітній компонент «Екологія фітоценозів» базується на вивченні дисциплін «Ботаніка», «Загальна екологія» та на знаннях, зорієнтованих на новітні досягнення науки та практичного досвіду вітчизняних і зарубіжних науковців
Мета вивчення дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни «Екологія фітоценозів» є формування у студентів системи знань про закономірності структури, функціонування та динаміки рослинних угруповань, їхню роль у підтриманні біосфери та сталому розвитку. Дисципліна спрямована на оволодіння методами аналізу видового складу, продуктивності, стійкості та відновних процесів у фітоценозах, а також на розуміння принципів їх збереження й раціонального використання у лісовому господарстві з урахуванням екологізації.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання – формат <i>face-to-face</i> із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальний графік, дистанційна форми навчання та ін.) – змішане навчання з використанням навчальної платформи <i>Moodle</i>, сервісів <i>Zoom</i>, <i>Google Meet</i>, мобільних додатків.
Компетентності відповідно до Стандарту вищої освіти	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов. ЗК 6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

	ЗК 7. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії. ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 10. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ФК 3. Здатність використовувати знання й практичні навички для аналізу біологічних явищ і процесів, біометричної обробки дослідних даних та їх математичного моделювання. ФК 4. Здатність аналізувати стан дерев, лісостанів, особливості їх росту і розвитку на основі вивчення дослідних даних, літературних джерел та нормативно-довідкових матеріалів. ФК 11. Здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого, на екологічних засадах, використання лісових ресурсів. ФК 12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому, регіональному, національному і глобальному рівнях.
Програмні результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти	ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти. ПРН 3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію. ПРН 15. Впроваджувати розроблені проєктні рішення у виробництво та забезпечувати ведення лісового господарства на засадах наближеного до природи лісівництва.
Структура курсу	Змістовий модуль 1. Теоретичні основи екології фітоценозів Тема 1.1. Принципи академічної доброчесності. Предмет, завдання та методи екології фітоценозів (8 год). Тема 1.2. Основні поняття: ценоз, популяція, біоценоз, біогеоценоз (10 год). Тема 1.3. Структура фітоценозів: видова, просторово-ярусна, вікова (12 год). Тема 1.4. Екологічні фактори формування фітоценозів (10 год). Тема 1.5. Динаміка та сукцесії рослинних угруповань (10 год). Тема 1.6. Продуктивність та енергетика фітоценозів (10 год). Змістовий модуль 2. Прикладна екологія та господарське значення фітоценозів Тема 2.1. Стійкість і стабільність фітоценозів у різних умовах (12 год). Тема 2.2. Методи дослідження фітоценозів (геоботанічні описання, закладка пробних площ, біометричні методи (10 год). Тема 2.3. Антропогенний вплив на рослинні угруповання та їх деградація (10 год). Тема 2.4. Відновлення і рекультивація порушених фітоценозів (10 год). Тема 2.5. Екологічне значення фітоценозів у підтриманні біорізноманіття (8 год). Тема 2.6. Використання знань про фітоценози у лісовому господарстві, охороні природи та екологізації виробництва (10 год).
Методи навчання	Розкриття навчального матеріалу з візуальним поясненням; дискусійне обговорення проблемних питань; практичні завдання індивідуальні та в групах; доповіді; презентації; есе.
Політика курсу	• Середовище в аудиторії – дружнє, творче, відкрите до конструктивної критики. • Виконання завдань, передбачених програмою, з дотриманням дедлайнів. • Відпрацювання пропущених занять – відповідно до графіку консультацій викладача. • Порушення принципів академічної доброчесності – підстава для негативного оцінювання роботи здобувача. • Методи і критерії оцінювання – підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного та рубіжного контролю і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в електронному журналі академічної групи. Поточний та рубіжний контроль здійснюють за десятибальною шкалою. Результати оцінювання здобувача виставляють в електронний журнал АСУ БНАУ, які

	автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт. Максимально можлива кількість балів: практичні заняття – 30; самостійна робота – 30, рубіжний контроль – 40. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній / інформальній освіті здійснюється відповідно до чинного Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих шляхом неформальної та/або інформальної освіти у Білоцерківському національному аграрному університеті https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/pologenua/polog_neformal_osvita_2024.pdf
Рекомендовані джерела інформації	<u>Основна література</u> - Москаленко М. П. Екологія рослин і тварин : Суми : ФОП Цьома С. П., 2024. 112 с. https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/14888 - Екологія агросфери: підручник / О.І. Фурдичко, О.І. Дребот, О.С. Дем'янюк, Є.Д. Ткач, А.А. Бунас. Київ: ДІА, 2022. 336 с. DOI: https://doi.org/10.33730/978-617-7785-30-8 - Екологія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за загальною ред. О. Є. Пахомова; худож.-оформлювач Г. В. Кісель. Харків: Фоліо, 2014. 666 с. https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/10102 - Вінічук М.М. Загальна екологія : Навчальний посібник, видання друге, виправлене та доповнене. Житомир : Видавництво Державного університету «Житомирська політехніка», 2021. 184 с. https://lnk.ua/bxVmkRo4v <u>Додаткова література</u> - Neal D. Introduction to population biology. Cambridge: Cambridge University Press, 2004. 395 p. https://drive.google.com/file/d/ - Безлатня Л. О., Матківський М. П., Лозінська Т.П. Біорізноманіття як основа екосистемних послуг: оцінка, збереження та відновлення. Таврійський науковий вісник. 2024, № 135. Ч. 1. С.12-19 https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/11064/1/bioriznomanittya%20osnova.pdf - Популяційна екологія. Методичні рекомендації / Укладачі Проценко Ю.В., Безсмертна О.О. Київ: 2023. 50 с. https://lnk.ua/x5V1Gyr4d <u>Адреси сайтів в INTERNET</u> - World Bank Group. URL: https://data.worldbank.org/indicator/EN.GHG.CO2.MT.CE.AR5 - Unctadstat. Unctad. URL: https://unctadstat.unctad.org/datacentre/dataviewer/US.GDPTotal - Державна служба статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/ - GHG EMISSIONS OF ALL WORLD COUNTRIES. URL: https://edgar.jrc.ec.europa.eu/report_2023 . Екологія популяцій. https://lnk.ua/Yx4Lv6BVn